

**UCHWAŁA NR 0007.XXIX.311.2022
RADY GMINY WĘGIERSKA GÓRKA**

z dnia 22 kwietnia 2022 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Węgierska Górka na lata 2022 -2026

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz.559), art.176 pkt 1, art. 179 ust 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 447)

Rada Gminy w Węgierskiej Górce uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Węgierska Górka na lata 2022 - 2026 określony w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonywanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Węgierska Górka oraz Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Węgierskiej Górze.

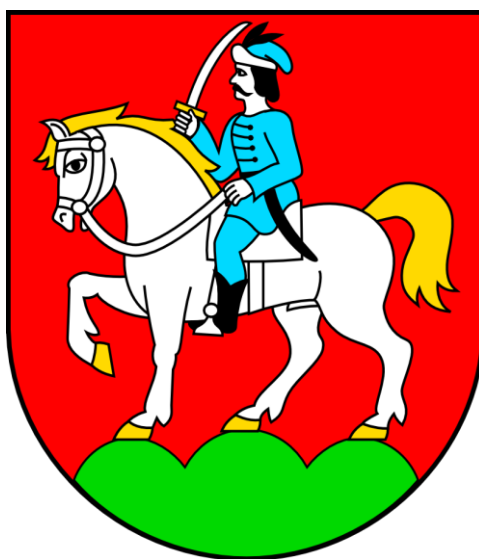
§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Gminy

Iwona Kopeć

Załącznik do uchwały Nr 0007.XXIX.311.2022
Rady Gminy Węgierska Górka
z dnia 22 kwietnia 2022 r.

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE WĘGIERSKA GÓRKA
NA LATA 2022 – 2026**

**GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ
WĘGIERSKA GÓRKA
Kwiecień 2022 r.**

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	str. 3
1. RODZINA TO ZŁOŻONA SPRAWA.....	str. 5
1.1. Rodzina i jej funkcje. Podstawowe zagadnienia.....	str. 5
1.2. Uwarunkowania prawne	str. 6
1.3. Polska polityka rodzinna	str. 7
1.4. Zadania gminy w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej.....	str. 9
2. RODZINY MIESZKAJĄCE W GMINIE WĘGIERSKA GÓRKA.....	str. 10
2.1. Diagnoza środowiska i ocena sytuacji.	str. 10
3. GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE WĘGIERSKA GÓRKA.....	str. 16
3.1. Cel główny i cele szczegółowe Programu.	str. 16
3.2. Adresaci Programu.	str. 19
3.3. Źródła i formy finansowania Programu.	str. 19
3.4. Realizatorzy Programu.....	str. 19
3.5. Monitoring i ewaluacja Programu.	str. 20
3.6. Analiza SWOT.....	str. 20
4. ZAKOŃCZENIE	str. 21
BIBLIOGRAFIA	str. 22
Spis tabel i wykresów.	str. 22

WPROWADZENIE

Rodzina jest pierwszym, jak i zarówno podstawowym środowiskiem każdego człowieka, stanowi integralną część każdego społeczeństwa. Jest najważniejszą grupą społeczną. Zainteresowanie tematyką rodziny wynika z faktu rozwoju społeczeństwa i przemianom jakie zaszły w ostatnich latach. Powszechnie ujmuje się, że rodzina to podstawowa komórka społeczna oraz naturalne środowisko rozwoju człowieka. Człowiek urodził się, wychowuje oraz rozwija w rodzinie. Oddziaływanie rodziny na rozwój dziecka odbywa się poprzez dostarczanie wzorców i standardów wykonywania czynności, zachowania się, zaspokojenia potrzeb czy też stymulowania dziecka do jego rozwoju i aktywności. Jednak często okazują się, że dziecko nie jest bezpieczne w rodzinie, rodzice często nie potrafią wypełnić swoich podstawowych ról. Tempo życia oraz dokonujące się zmiany społeczne i gospodarcze doprowadzają do zachwiania się rodziny, a nawet do rozpadu. Dlatego tak istotne jest wspieranie rodziny, zarówno rodziców, jak i dzieci.

W społeczeństwie w ostatnich latach obserwujemy wzrost nie tylko wiedzy na temat rodziny, jej roli, funkcji ale przede wszystkim wzrasta wrażliwość na problemy dzieci oraz skutecznej ochrony dzieci w rodzinie przeżywającej trudności. Szczególne więc miejsce zajmują działania zarówno mające na celu wyrównywanie szans na pełne „włączenie” dziecka w społeczność, jak również pomoc rodzicom w wychowaniu dzieci. Dzieci to niewątpliwie specyficzna grupa, która powinna być otoczona szczególnymi działaniami zmierzającymi do poprawy jakości ich życia. W rodzinie dziecko się rozwija, nabywa umiejętności i kształtuje się jako człowiek. Dzieci potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony innych. Prawidłowo funkcjonująca rodzina daje dziecku poczucie bezpieczeństwa, miłość i zrozumienie, a to owocuje w jego prawidłowym rozwoju.

Problematyka rodziny i dziecka staje się szczególnie doniosła i wyrazista w społeczeństwie podlegającym szybkim zmianom. W wyniku owych zmian, unowocześnienia, coraz częściej dostrzega się różnorodne zagrożenia dla rodziny. Na przestrzeni lat dokonują się zmiany społeczne i gospodarcze, które niosą pozytywne skutki dla rodziny ale również negatywne, które przyczyniają się do rozpadu rodziny. Należy pamiętać, że dobro dziecka powinno być podstawowym wyznacznikiem do podejmowania działań wspierających.

Do zadań własnych gminy należą m.in. tworzenie 3 –letniego gminnego programu wspierania rodziny. Niniejszy Program Wspierania Rodziny powstał z myślą o rodzinach przeżywających trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej ale przede wszystkim w skuteczną ochronę dzieci by zapewnić przysługujące im prawa. Jest strategicznym dokumentem mającym na celu zbudowanie spójnego systemu pomocy rodzinom, które przeżywają problemy na terenie gminy Węgierska Górka.

Dokument jest zbieżny z celami i kierunkami działań zawartymi w Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Węgierska Górka na lata 2021 – 2026, uwzględnia również programy mające na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz z szeroko rozumianym wsparciem dla rodziny w zapobieganiu negatywnym zjawiskom w rodzinie.

1. RODZINA TO ZŁOŻONA SPRAWA

1.1. Rodzina i jej funkcje. Podstawowe zagadnienia.

W literaturze można znaleźć różne propozycje definiowania rodziny, wynika to z faktu, że inaczej na rodzinę będzie patrzeć socjolog, a inaczej pedagog czy pracownik socjalny. Najprościej ujmując rodzina to pierwotna, podstawowa komórka społeczna, składająca się z rodziców i dzieci. To najprostsza definicja znana każdemu. Jednak na przestrzeni lat rodzina uległa zmianom, co też spowodowało konieczność przedefiniowania pojęcia „rodzina”. Procesy urbanizacji, migracji i industrializacji w znaczny sposób zmieniły życie rodzin. Przeobrażeniu uległa nie tylko struktura, ale również sposób jej funkcjonowania, zmienił się model rodziny. Współczesny model rodziny z typu autorytatywnego przekształcił się w typ rodziny partnerskiej. W wyniku reorganizacji władzy rodzicielskiej, znaczącą jej część w rodzinie przyjmuje matka –żona. Wskutek wspólnego rozwiązywania codziennych spraw, wspólnych doświadczeń małżonków, kształtuje się między nimi partnerski styl. Małżonkowie posiadają równe prawa i obowiązki. Kobieta i mężczyzna stają się równorzędnymi partnerami pod względem wykształcenia, pozycji społecznej, zainteresowań społecznych.¹ Zmiany w strukturze wewnętrznej rodziny obejmują trzy zasadnicze elementy:

1. zmianę pozycji i ról małżonków,
2. zmianę pozycji dziecka w rodzinie,
3. proces autonomizacji jednostki².

W ustawie o pomocy społecznej rodzina oznacza „osoby spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące”³. Z kolei ustawa o świadczeniach rodzinnych ujmując rodziny jako „małżonków, rodziców dzieci, opiekuna faktycznego dziecka oraz pozostające na utrzymaniu dzieci w wieku do ukończenia 25 roku życia, a także dziecko, które ukończyło 25 rok życia legitymujące się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności. Do członków rodziny nie zalicza się dziecka pozostającego pod opieką opiekuna prawnego, dziecka pozostającego w związku małżeńskim, a także pełnoletniego dziecka posiadającego własne dziecko.”⁴

¹ Cudak S., *Wybrane cechy współczesnego modelu życia małżeńskiego i rodzinnego*, (w:) *Pedagogika rodziny*, red. S. Cudak, Kielce 2007, s.7.

² Żebrowski J., *Współczesne przeobrażenia w funkcjonowaniu rodziny polskiej* (w:) *Rodzina polska na przestrzeni wieków. Przeobrażenia, zagrożenia, patologie*, Gdańsk 2001, s.23.

³ Art. 6 pkt 14 Ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku, (Dz.U. 2004 Nr 64 poz. 593, tekst jednolity z 2016 r. poz. 930z późn. zm.)

⁴ Art. 3 pkt 16 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. 2003 Nr 228. poz.225, tekst jednolity Dz. U. 2016, poz. 1518 z późn. zm.)

Zagadnienia dotyczące rodziny i wzrastających w niej dzieci rozpatruje się z różnych punktów widzenia. Rodzina jako podstawowa grupa społeczna wypełnia istotne funkcje, zaspokajając zarówno potrzeby prokreacyjne, emocjonalne i społeczne swoich członków. Wypełnia dwojakiego rodzaju zadania: wobec jednostek rodziny, jak i wobec społeczeństwa.

Rodzina charakteryzuje się szeregiem cech, a co za tym idzie funkcjami. Rodzina ma za zadanie wypełnienie różnych funkcji. Wyodrębnić można trzy podstawowe funkcje rodziny:

1. **Funkcja prokreacyjna** – rozumiana jako zaspokojenie potrzeby seksualnej i rodzicielskiej małżonków. Zapewnia trwałość biologiczną rodzinie i społeczeństwu
2. **Funkcja wychowawcza** – polega na stworzeniu przez członków rodziny optymalnych warunków do właściwego przebiegu procesu socjalizacji dziecka.
3. **Funkcja ekonomiczna** – to utrzymanie dobrobytu, a także dbanie o realizację aspiracji życiowych poszczególnych członków.

Wszystkie trzy funkcje są od siebie zależne.⁵

Należy podkreślić, że funkcja ekonomiczna na przestrzeni lat uległa przeobrażeniu gdyż coraz bardziej uwidacznia się łączeniu dochodów członków rodziny. Aktualnie, w wyniku rozwoju społeczeństwa często oboje rodziców pracuje. Zmienił się status społeczny kobiety, dzięki jej wykształceniu coraz częściej pracuje zawodowo, a co za tym idzie otrzymuje zapłatę za pracę. Zarobione pieniądze trafiają do „wspólnej kasy” rodziny. Funkcja wychowawcza uległa przekształceniu - zakres uległ zwężeniu ze względu na obszar działania innych instytucji. Uwidacznia się wyraźna podmiotowość dzieci w rodzinie, zwiększył się ich zakres swobody i niezależności.

Funkcje rodziny są ściśle związane z jej strukturą czyli układem ról i pozycji poszczególnych członków rodziny. Biorąc pod uwagę strukturę rodziny istotny jest formalny lub nieformalny charakter osób: związek małżeński lub związek partnerski, potocznie zwany jako konkubenckie.

1.2. Uwarunkowania prawne

Obowiązek wspierania rodzin, które przeżywają trudności w wypełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych wynikają z zapisów art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej jest zadaniem własnym gminy.

⁵ Kowalski S., *Socjologia wychowania w zarysie*, PWN, s. 116.

Opracowanie programu oraz jego wdrażenie będzie realizowane w oparciu o następujące przepisy prawne:

1. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
2. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej,
3. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
4. Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci,
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
6. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
7. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
8. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.
9. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy,
10. Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny,

Wspomniane ustawy to nie jedyne akty prawne, które regulują kwestie ochrony rodziny i dziecka. Szczególne miejsce w regulacjach prawnych są zarówno na szczeblach międzynarodowych. Prawa rodziny i dziecka zostały zagwarantowane m.in. w aktach prawnych:

- Karta Narodów Zjednoczonych z 1945 r.;
- Powszechna Deklaracja Praw Człowieka z 1948r.;
- Deklaracja Praw Dziecka z 1924r. ;
- Konwencja o prawach Dziecka z 1989 r.

Każda rodzina istnieje w określonym społeczeństwie i jest zależna od ram prawno-społecznych. Tworzone są strategie, programy lokalne i regionalne mające na celu uszczegółowienie potrzeb i problemów rodziny.

1.3. Polska polityka rodzinna

Polityka społeczna w swoim podstawowym założeniu pełni funkcje związane z zabezpieczeniem całego społeczeństwa, w postaci zabezpieczenia w obszarze materialnym, prawnym. Obserwowany od wielu lat rozwój społeczno- gospodarczy pociąga za sobą szereg wyzwań, przed którymi stają społeczeństwa oraz władze państw. Współczesna rodzina staje

przed obliczem wielu zagrożeń. Instytucje odpowiedzialne za rodzinę muszą stać na straży stabilności rodziny i wypełnianiu jej podstawowych funkcji. Dynamika ewolucji polityki rodzinnej, w ostatnich latach rozbudziła oczekiwania społeczne.

Jednym z najbardziej podstawowych elementów polityk rodzinnych, obok ulg podatkowych, który wykorzystuje się we wszystkich krajach Unii Europejskiej jest system świadczeń, ukierunkowany na wspieranie rodzin w ponoszeniu kosztów utrzymania, wychowania i edukacji młodego pokolenia. Zasady przyznawania świadczeń pieniężnych są zróżnicowane, i zwykle zależą od kryteriów dochodowych przeliczanych na osobę, w rodzinie, kryterium wieku dziecka.⁶ Oprócz zasiłków rodzinnych, w Polsce polityka rodzinna coraz bardziej jest rozbudowana. Powstają programy, które kierowane są do rodzin.

Tabela 1. Programy wspierające rodzinę

NAZWA PROGRAMU	GLÓWNE ZAŁOŻENIA PROGRAMU
RODZINA 500 PLUS (świadczenie wychowawcze)	nieopodatkowane 500 zł na każde dziecko do ukończenia 18 roku życia, wsparcie długofalowe, świadczenie przyznawane bez względu na dochód,
DOBRY START	jednorazowe 300 zł dla uczniów rozpoczynających rok szkolny, świadczenie przyznawane bez względu na dochód, przysługuje raz w roku na dziecko uczące się w szkole, aż do ukończenia przez nie 20. roku życia, a na dziecko niepełnosprawne, uczące się do ukończenia przez nie 24. roku życia
PROGRAM MALUCH +	wspiera rozwój instytucji opieki nad dziećmi w wieku do 3 lat-żłobków, klubów dziecięcych i dziennych opiekunów, jest programem rocznym, dofinansowanie do tworzenia i funkcjonowania miejsc opieki
PROGRAM MAMA 4 +	rodzicielskie świadczenie uzupełniające, świadczenie przyznawane osobom, które urodziły i wychowały bądź wychowały co najmniej czworo dzieci i nie nabyły prawa do emerytury lub też ich emerytura jest niższa od najniższej emerytury, o świadczenie mogą ubiegać się osoby w wieku co najmniej 60 lat w przypadku kobiet, w przypadku mężczyzn 65 lat, wniosek rozpatruje Zakład Ubezpieczeń Społecznych
PROGRAM „ZA ŻYCIEM	przyznanie jednorazowego świadczenia w wysokości 4000zł dla rodzin z dzieckiem posiadającym zaświadczenie o ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniu albo nieuleczalną chorobę, zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie płodu,
KARTA DUŻEJ RODZINY	to program zniżek dla rodzin wielodzietnych, z których można skorzystać zarówno w instytucjach publicznych, jak i prywatnych firmach,
BON TURYSTYCZNY	mogą otrzymać rodzice dzieci, które nie ukończyły jeszcze 18 lat, wysokość bonu wynosi 500zł na każde dziecko, w przypadku dziecka niepełnosprawnego w wysokości 1000zł, brak kryterium dochodowego,
RODZINNY KAPITAŁ OPIEKUŃCZY	świadczenie dla rodziców, które otrzymają na drugie i kolejne dziecko w rodzinie, świadczenie przysługuje od miesiąca, w którym dziecko kończy 12 miesiąc życia do końca miesiąca, w którym dziecko kończy 35 miesięcy,

⁶ Szczudlińska-Kanoś A., „Polska Polityka rodzinna w okresie przemian.. Kontekst krajowy i międzynarodowy, Instytut Spraw Publicznych Uniwersytet Jagielloński, Kraków 2019, s. 44 -45.

	przysługuje w kwocie 500zł lub 1000zł miesięcznie, rodzice samodzielnie wskazują czy chcą otrzymywać 500zł przez okres 24 miesięcy, czy 1000zł przez 12 miesięcy, max. wysokość przysługującego kapitału to aż 12 tys. zł na dziecko, świadczenie przysługuje bez względu na dochód
--	---

Źródło: opracowanie własne na podstawie strony internetowej Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej

1.4. Zadania gminy w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej

Na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej spoczywa obowiązek wspierania rodziny oraz organizacja pieczy zastępczej, reguluje to ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Ustawa określa podział kompetencji na szczeblu gminnym i powiatowym, podział ten przedstawia się następująco:

Tabela 2. Podział kompetencji na szczeblu gminnym i powiatowym

GMINA	POWIAT
<ul style="list-style-type: none"> • Wspieranie rodziny, analiza sytuacji rodziny • Asystent rodziny • Placówki wsparcia dziennego • Rodziny wspierające • Inne podmioty lub instytucje działające na rzecz rodziny i dziecka 	<ul style="list-style-type: none"> • Piecza zastępcza w formie rodzinnej i instytucjonalnej • Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej • Rodziny zastępcze (spokrewniona; niezawodowa; zawodowe, w tym zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego; zawodowa specjalistyczna) i rodzinne domy dziecka • Placówki opiekuńczo – wychowawcze • Usamodzielnienie, adopcja • Rodziny pomocnicze

Źródło: opracowanie własne na podstawie Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821 z późn.zm.)

Nowy podział dla samorządów wskazuje nowe idee w realizacji: tam gdzie pojawiają się problemy w rodzinie i konieczność podjęcia oddziaływań wspieramy rodzinę. Gdy zostaną wyczerpane wszelkie instrumenty wsparcia lub z jakiegokolwiek powodu dalsze wsparcie nie jest możliwe organizuje się system pieczy zastępczej, za który odpowiedzialny jest powiat. Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadziła nowy zawód w systemie pomocy społecznej – asystenta rodziny. Asystent rodziny zajmuje się wyłącznie pomocą, wsparciem i pracą z rodziną. Asystent ma pełnić odmienną rolę niż pracownik socjalny, ma być bliżej rodziny i jej problemów. Asystent rodziny musi posiadać zarówno odpowiednie wykształcenie, jak również musi podnosić swoje kwalifikacje w zakresie pracy z dziećmi lub rodziną. Jego głównym celem jest udzielenie wsparcia i pomocy mającej na celu zażegnanie kryzysu i nie dopuszczenie do oddzielenia dziecka od rodziny. Zadaniowy czas pracy służyć ma realnym potrzebom i rytmowi życia rodziny. W dzisiejszych czasach asystent rodziny ma ogromne znaczenie dla zażegnania kryzysu w rodzinie oraz wypełnianiu prawidłowo funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

W Gminie Węgierska Górka do 2019 roku zatrudnionych było dwóch asystentów rodziny. Od 2020 roku liczba zatrudnionych asystentów rodziny wynosi 1. W zależności od złożoności problemu w rodzinie, asystent może prowadzić pracę z 15 rodzinami. Do zadań asystenta rodziny w szczególności należy m.in.: opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny, podnoszenie umiejętności w prowadzeniu gospodarstwa domowego, udzielenie pomocy rodzinom w poprawie ich trudnej sytuacji życiowej, udzielania wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych, a w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa podejmowania działań interwencyjnych i zaradczych.⁷ Asystent rodziny pełni ważną funkcję w rodzinie. Na gminie spoczywa nie tylko posiadania asystenta rodziny ale również współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, albo w rodzinnym domu dziecka. Gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed jego umieszczeniem po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki na opiekę i wychowanie w wysokości:

- 10 % w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30 % w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50 % w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

2. RODZINY MIESZKAJĄCE W GMINIE WĘGIERSKA GÓRKA

2.1. Diagnoza środowiska i ocena sytuacji

Gmina Węgierska Górka to gmina wiejska położona w województwie śląskim, w powiecie żywieckim, nad rzeką Sołą. Gmina składa się z czterech sołectw: Węgierska Górka, Cięcina, Cisiec i Żabnica. Gmina sąsiaduje z innymi gminami: Milówka, Radziechowy, Jeleśnia.

Gmina Węgierska Górka na dzień 31 grudnia 2021 liczyła 14 789 mieszkańców, wśród których 7 546 stanowiły kobiety, natomiast 7 243 osób to mężczyźni. W porównaniu do lat ubiegłych zaobserwowano spadek liczby mieszkańców.

⁷ Art. 15 ust. 1 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821 z późn.zm.)

Tabela 3. Liczba ludności gminy z podziałem na sołectwa w latach 2018 – 2021

SOŁECTWA	2018	2019	2020	2021
	Liczba mieszkańców	Liczba mieszkańców	Liczba mieszkańców	Liczba mieszkańców
<i>Węgierska Górka</i>	4 161	4 148	4 056	4 008
<i>Cisiec</i>	3 336	3 320	3 317	3 294
<i>Cięcina</i>	4 376	4 371	4 379	4 365
<i>Żabnica</i>	3 186	3 175	3 157	3 122
OGÓŁEM	15 059	15 014	14 909	14 789

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych referatu Ewidencji Ludności Urzędu Gminy Węgierska Górka

Rodziny mieszkające na terenie gminy Węgierska Górka borykają się z wieloma problemami życiowymi mającymi wpływ na ich funkcjonowanie oraz rozwój. Problemy te w znacznej mierze decydują o jakości życia rodzin, możliwościach i jednocześnie zagrożeniach, ale też o kierunkach i formach podejmowanych działań na rzecz poprawy życia i funkcjonowania tych rodzin w środowisku lokalnym. Ośrodek Pomocy Społecznej w Węgierskiej Górze na dzień 31 grudnia 2021 r. wsparciem objął 339 rodzin, w tym 836 osób w rodzinach. Analizując ilość osób objętych wsparciem systemu pomocy społecznej w stosunku do liczby mieszkańców Gminy Węgierska Górka, pomocą objęto 5, 67 % ogółu ludności. Możemy zauważyć, iż liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej na przestrzeni trzech lat uległa nieznacznym wahaniom – ostatecznie w porównaniu do roku 2020 zmniejszyła się o 39 rodzin.

Tabela 4. Liczba rodzin objętych pomocą realizowaną przez GOPS Węgierska Górka

ROK	2019	2020	2021
Liczba rodzin ogółem	382	378	339
Liczba osób w rodzinach	987	956	836

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych sprawozdawczych GOPS Węgierska Górka ⁸

Warto zaznaczyć, że oprócz świadczeń z pomocy społecznej udzielanych przez GOPS w formie pieniężnej są również świadczenia niepieniężne. Najpowszechniejszą formą

⁸ Centralna Aplikacja Statystyczna, Sprawozdania roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach lata: 2019 - 2021

świadczeń niepieniężnych z pomocy społecznej jest praca socjalna. Praca socjalna nie wymaga wydania decyzji i realizowana jest niezależnie od kryterium dochodowego.

Ustawa o pomocy społecznej nakłada na gminę obowiązek udzielania pomocy osobom i rodzinom znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Pełne zestawienie środowisk objętych pomocą według powodów przedstawia tabela nr. 5.

Tabela 5. Liczba środowisk objętych pomocą społeczną według powodów w latach 2019 – 2021

Powody trudnej sytuacji życiowej	2019	2020	2021
	Liczba rodzin	Liczba rodzin	Liczba rodzin
Ubóstwo	131	113	106
Sieroctwo	0	0	0
Bezdomność	2	1	1
Potrzeby ochrony macierzyństwa	38	37	35
W tym: wielodzietność	29	22	20
Bezrobocie	97	97	89
Niepełnosprawność	130	105	106
Długotrwała choroba	237	234	193
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	75	63	47
W tym: - rodziny niepełne - rodziny wielodzietne	38 21	32 16	21 18
Przemoc w rodzinie	0	0	0
Alkoholizm	8	6	5
Narkomania	2	1	1
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	2	2	2
Zdarzenie losowe	3	22	4
Sytuacja kryzysowa	0	1	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych sprawozdawczych GOPS Węgierska Górka ⁹

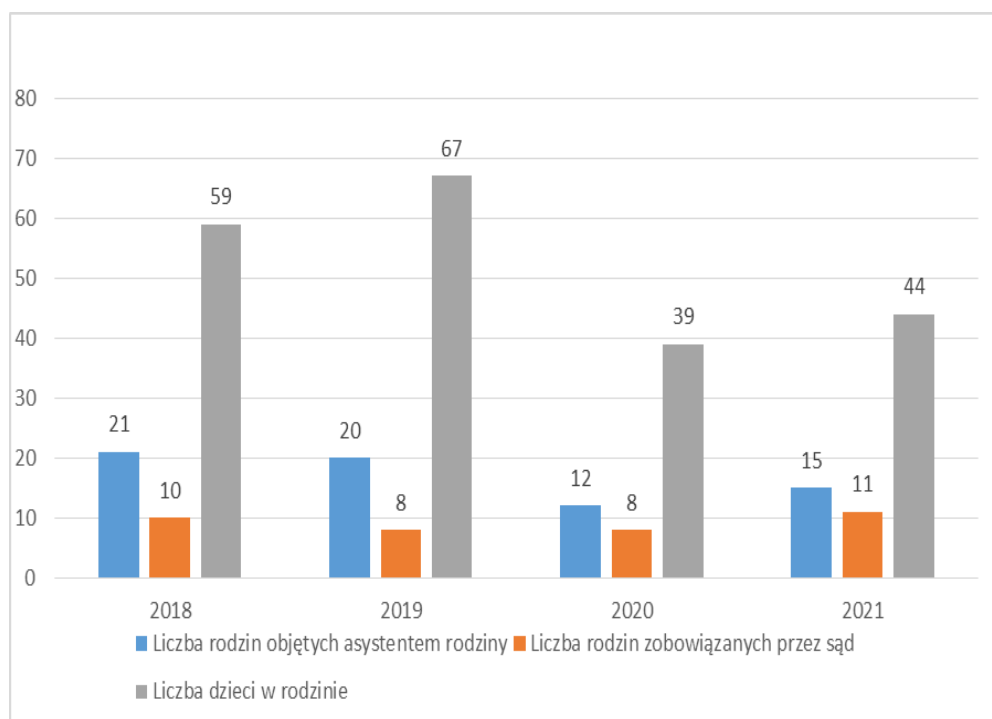
Powyższe dane wskazują, że kwestia ubóstwa jest czynnikiem dominującym w strukturze udzielania pomocy, kolejnym przeważającym powodem jest niepełnosprawność i długotrwała choroba. Analizując dane z tabeli 5 należy również stwierdzić, że bezrobocie oraz bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych są powodem przyznawania

⁹ Centralna Aplikacja Statystyczna (...), op.cit

pomocy. Warto podkreślić, że bardzo często zdarza się, że w jednej rodzinie występuje kilka powodów trudnej sytuacji jednocześnie.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej stworzyła możliwość przeciwdziałania niekorzystnym zjawiskom w rodzinie poprzez wsparcia asystenta rodziny. Aktualnie w GOPS w Węgierskiej Górze zatrudniony jest 1 asystent rodziny, do 2020 łącznie zatrudnionych było 2 asystentów rodziny, którzy wykonywali zadaniowy czas pracy.

Wykres 1. Wsparcie asystenta rodziny w latach 2018 - 2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych sprawozdawczych GOPS Węgierska Górka

Jak wynika z powyższego wykresu w 2021 r. wsparciem asystenta rodziny było objętych 15 rodzin, z czego 11 zobowiązanych do pracy z asystentem przez sąd. Łączna liczba dzieci w rodzinach to 44. W latach 2018 – 2019 liczba rodzin objętych do pracy z asystentem wynosiła 21 i 20, wynika to z faktu, że w tych latach zatrudnionych było 2 asystentów rodziny. Rodziny, w których występują problemy opiekuńczo – wychowawcze i nie tylko zaliczane są do grupy wysokiego ryzyka. Wymagają stałej współpracy przez asystenta rodziny. Asystent rodziny we współpracy z pracownikiem socjalnym podejmuje działania na rzecz poprawy warunków życiowych rodziny oraz podnoszeniu kompetencji opiekuńczo – wychowawczych.

Poza świadczeniami zarówno pieniężnymi, jak i niepieniężnymi, rodziny, mogą uzyskać wsparcie materialne w formie m.in. zasiłków rodzinnych, dodatków do tych zasiłków,

jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka, świadczenia rodzicielskiego. Katalog świadczeń w ostatnich czasach uległ modyfikacjom i znacznie się rozszerzył. Często przyznanie świadczenia uwarunkowane jest od spełnienia kryterium dochodowego, które określone jest w ustawie o świadczeniach rodzinnych.

Tabela 6. Liczba rodzin objętych pomocą w formie świadczeń rodzinnych realizowanych przez GOPS Węgierska Górka w latach 2019 – 2021

	2019	2020	2021
	Liczba rodzin	Liczba rodzin	Liczba rodzin
Zasiłki rodzinne	607	527	446
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	140	91	110
Świadczenia rodzicielskie	56	50	56
Świadczenia „Za życiem”	3	2	3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych sprawozdawczych GOPS Węgierska Górka

Tabela powyżej zawiera dane liczbowe o świadczeniach rodzinnych realizowanych w latach 2019 – 2021 na terenie Gminy Węgierska Górka. Natomiast informacje o wydatkach na świadczenia rodzinne zostały ujęte w tabeli nr. 7

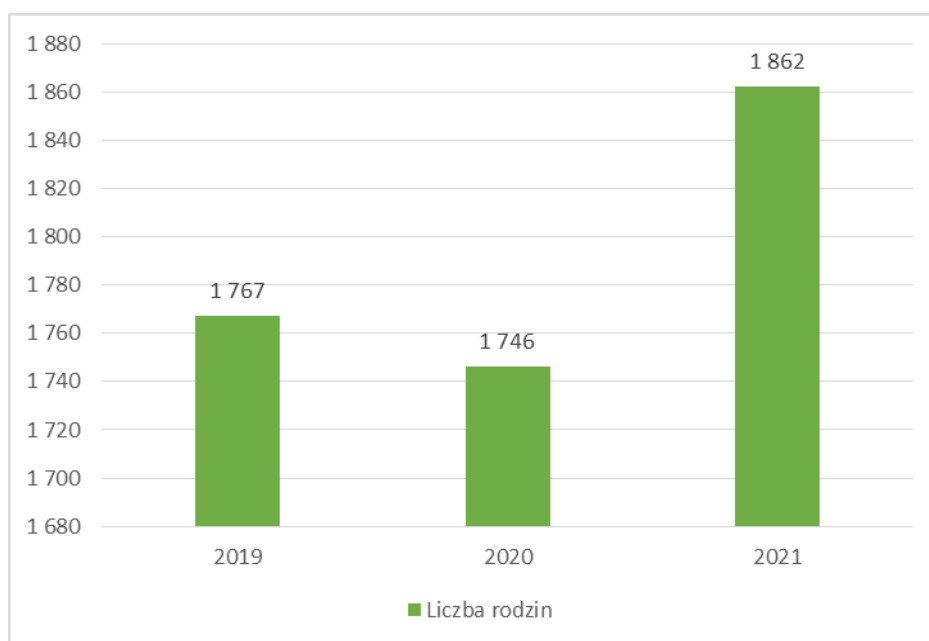
Tabela 7. Wydatki na świadczenia rodzinne zrealizowane przez GOPS Węgierska Górka w latach 2019 – 2021 (kwoty świadczeń w złotych, finansowane w 100% z budżetu państwa na realizację zadań zleconych)

	2019	2020	2021
Zasiłki rodzinne	1 488 901	1 306 767	1 170 548
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	142 000	93 000	119 000
Świadczenia rodzicielskie	355 587	311 937	399 985
Świadczenia „Za życiem”	12 000	8 000	12 000

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych sprawozdawczych GOPS Węgierska Górka

Rodziny z terenu gminy Węgierska Górka korzystają również z rządowego programu „Rodzina 500+” działającego od 2016 roku. W 2021 roku ze świadczenia wychowawczego 500+ korzystało średnio 1 862 rodzin, w 2020 roku – 1 746 rodzin, natomiast w 2019 roku – 1 767 rodzin. W porównaniu do wcześniejszych lat zauważalny jest wzrost rodzin korzystających ze świadczenia wychowawczego. Całkowita kwota przyznanego świadczenia w formie zasiłku wychowawczego wyniosła w 2021 roku 17 427 628- w stosunku do 2019 roku kwota ta wzrosła o 3 798 118 zł. Dane te przedstawia poniżej wykres nr . 2.

Wykres 2. Liczba rodzin korzystających ze świadczeń wychowawczych 500+ na przestrzeni lat 2019 –2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych sprawozdawczych GOPS Węgierska Górka

Na terenie powiatu Żywieckiego na dzień 31 grudnia 2020r. funkcjonowało 93 rodzinnych form pieczy zastępczej, z czego: 42 to rodziny zastępcze spokrewnione z dzieckiem; 45 rodziny zastępcze niezawodowe; 1 rodzina pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego; 3 rodziny zawodowe oraz 2 rodzinne domy dziecka. Dane dotyczące liczby dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie żywieckim ilustruje poniższa tabela.

Tabela 8. łączna liczba dzieci z powiatu żywieckiego umieszczonych/wychowywanych w rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2019 -2020.

Formy pieczy zastępczej	2019	2020
	Liczba dzieci umieszczonych	Liczba dzieci umieszczonych
Rodziny zastępcze spokrewnione	55	60
Rodziny zastępcze niezawodowe	70	60
Rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia opiekuńczego	3	2
Rodziny zastępcze zawodowe	12	12
Rodzinny dom dziecka	17	17
RAZEM:	157	151

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych sprawozdawczych z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żywcu za lata 2019 - 2020

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w 2020 roku poniósł wydatki związane z odpłatnością za pobyt dziecka w rodzinie zastępczej na łączną kwotę 150 478 zł. Kwota przekazana na pobyt dziecka w pieczy zastępczej w porównaniu do roku 2019 uległa zwiększeniu o 42 797 zł. Analizując dane w 2020 roku liczba umieszczonych dzieci z gminy w rodzinnej pieczy zastępczej wynosiła 11, w 2019 – 15 dzieci, w 2018 – 12 dzieci.

Tabela 9. Liczba dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej oraz odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej na przestrzeni lat 2018 – 2020

	2018	2019	2020
Liczba dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej	12	15	11
Kwota ponoszonych wydatków w złotych	58 389	107 681	150 478

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych sprawozdawczych z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żywcu za lata 2018 - 2020

3. GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE WĘGIERSKA GÓRKA

3.1. Cel główny i cele szczegółowe Programu

Nadrzędnym celem Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Węgierska Górka na lata 2022 – 2025 jest:

Pomoc i wszechstronne wsparcie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych

Dla osiągnięcia celu głównego określono cele szczegółowe:

CELE SZCZEGÓŁOWE:

1. Wzmocnienie opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców.

Działania:

- diagnoza potrzeb i problemów rodzin objętymi działaniami w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej;
- zapewnienie pomocy w formie wsparcia asystenta rodziny dla rodzin z problemami opiekuńczo- wychowawczymi;
- realizacja planu pomocy rodzinie;
- pomoc w dostępie rodzinom przeżywającym trudności do pomocy specjalistycznej;
- udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej (np. świadczenia z pomocy społecznej, świadczenia rodzinne, wychowawcze i rodzicielskie);
- realizacja pomocy stypendialnej dla uczniów;

- g. współpraca podmiotów pracujących z rodziną w zakresie systematycznego diagnozowania problemów;

Wskaźniki osiągnięcia poszczególnych celów szczegółowych:

- liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny;
- liczba planów pracy z rodziną;
- liczba spotkań z pedagogami, kuratorami rodzinnymi;
- ilość wniosków do sądu o wgląd w sytuację rodziny;
- liczba rodzin, które otrzymały wsparcie finansowe lub rzeczowe;
- liczba i rodzaj udzielonych świadczeń;
- liczba osób korzystających z poradnictwa;
- liczba podmiotów udzielających wsparcia.

2. Zapewnienie rodzinom poczucia bezpieczeństwa socjalnego oraz stabilizacji.

Działania:

- a. dożywianie dzieci i młodzieży w placówkach oświatowych;
- b. udzielania dzieciom i młodzieży stypendium o charakterze socjalnym;
- c. udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej;
- d. pomoc w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla rodzin z dziećmi,
- e. wsparcie dzieci i młodzieży z rodzin ubogich w dostępie do wypoczynku;
- f. organizowanie działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i uzależnieniom;

Wskaźniki:

- liczba rodzin, dzieci korzystających z posiłków w programie i poza programem;
- liczba osób objętych wsparciem stypendialnym;
- liczba rodzin objętych pomocą społeczną;
- liczba rodzin z dziećmi objętych wsparciem specjalistycznym;
- liczba osób korzystająca ze wsparcia w celu zapewnienia wypoczynku.

3. Koordynacja działań w kierunku reintegracji rodziny.

Działania:

- a. podejmowanie działań i współpracy w celu powrotu dziecka do rodziny biologicznych;
- b. motywowanie do utrzymywania kontaktów rodziców biologicznych z dzieckiem umieszczonym w pieczy zastępczej;
- c. pomoc rodzinie biologicznej w utrzymywaniu aktywności zawodowej;

- d. edukacja z zakresu kompetencji opiekuńczo- wychowawczych;
- e. współpraca z innymi instytucjami, podmiotami tj. sąd, koordynator pieczy zastępczej, zespół interdyscyplinarny;
- f. motywowanie do utrzymywania kontaktu

Wskaźniki:

- liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;
- liczba dzieci powracających do rodzin biologicznych;
- liczba spotkań zespołów ds. oceny sytuacji dziecka;
- liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej
- wysokość poniesionych nakładów finansowych
- liczba rodzin biologicznych, z którymi współpracuje asystent rodziny na rzecz powrotu dziecka.

4. Podnoszenie jakości i efektywności usług na rzecz wspierania rodziny.

Działania:

- a. szkolenie dla członków Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego;
- b. zapewnienie dostępu do szkoleń dla asystenta rodziny;
- c. zapewnienie dostępu do szkoleń pracowników GOPS;
- d. prowadzenie pracy socjalnej;
- e. monitorowanie sytuacji rodzin i dzieci zagrożonych wykluczeniem;
- f. udzielanie informacji o instytucjach świadczących pomoc z zakresu wspierania rodziny i pieczy zastępczej;
- g. współpraca z organizacjami pozarządowymi.

Wskaźniki:

- liczba zorganizowanych szkoleń;
- liczba osób biorących udział w szkoleniach;
- liczba rodzin z dziećmi objętych pracą socjalną;
- liczba udzielonych informacji;
- liczba instytucji i organizacji na rzecz rodziny i dziecka.

3.2. Adresaci Programu

Program skierowany jest przede wszystkim do rodzin mieszkających na terenie Gminy Węgierska Górka, które wychowują dzieci. Adresatami programu są:

- rodziny przeżywają trudności w wypełnieniu funkcji opiekuńczo- wychowawczych,
- rodziny, w którym istnieje zagrożenie umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej,
- rodziny żyjące w ubóstwie, w tym dotknięte bezrobociem,
- rodziny, którym Sąd ograniczył lub pozbawił władzy rodzicielskiej,
- rodziny dotknięte przemocą domową,
- rodziny z problemem niepełnosprawności czy też długotrwałej choroby.

3.3. Źródła i formy finansowania Programu

Finansowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022-2025 odbywać się będzie głównie ze środków budżetu gminy. Zadania ujęte w Programie mogą być także finansowane z innych źródeł: dotacje z budżetu państwa, programów rządowych i ministerialnych, budżetu powiatu żywieckiego, czy też z funduszy unijnych.

3.4. Realizatorzy Programu

Głównym realizatorem 3 –letniego Gminnego Programu Wspierania Rodziny będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Węgierskiej Górze. Realizacja założeń Programu będzie dokonywana przy udziale:

- Urzędu Gminy;
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która działa przy Urzędzie Gminy;
- Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- Komisariatu Policji w Węgierskiej Górze;
- Sądu Rejonowego w Żywcu (szczególnie Wydział III Rodzinny i Nieletnich);
- Zespołu Kuratorskiego w Żywcu;
- Placówek oświatowych;
- Placówkach medycznych;
- Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Milówce;
- Punk konsultacyjny (psycholog) dla osób z terenu gminy Węgierska Górka;
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żywcu.

3.5. Monitoring i ewaluacja Programu

Gminny Program Wspierania Rodziny jest dokumentem 3 letnim, długofalowym, który zarządzany będzie przez kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Węgierskiej Górze. Program będzie podlegał ewaluacji w zależności od występujących potrzeb. Monitoring

i ewaluacja Programu będzie opierała się na gromadzeniu i analizowaniu danych, które będą w posiadaniu GOPS. Za przeprowadzenie monitoringu i ewaluacji będzie odpowiedzialny asystenta rodziny GOPS z tym, że monitoring przeprowadzany będzie na bieżąco, a ewaluacja będzie dokonywana okresowo i będzie obejmować pełen rok kalendarzowy. Ewaluacja będzie sporządzona w formie pisemnej i w terminie do dnia 31 marca każdego roku kalendarzowego składana do kierownika GOPS.

3.6. Analiza SWOT

Praca z rodziną jest procesem złożonym i długotrwałym, a o jej skuteczności w znacznej mierze decyduje aktywność rodziny, otwarcie się na współpracę z asystentem rodziny oraz instytucji powołanymi na rzecz pracy z rodziną. Przeprowadzenie diagnozy środowiska lokalnego pozwoliło na sporządzenie analizy SWOT, która określa mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia w zakresie wspierania rodziny w Gminie Węgierska Górka.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • obowiązujące akty prawne i programy oraz strategie; • funkcjonowanie instytucji głównie publicznych w obszarze wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej; • zatrudnienie asystenta rodziny; • dobra współpraca z instytucjami: służba zdrowia, policja, placówki oświatowe, Sąd, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie; • zwiększanie kompetencji kadry odpowiedzialnej za wsparcie rodzin z dziećmi; • zwiększająca się oferta zajęć dla dzieci, młodzieży, dorosłych oferowana przez ośrodki promocji gminy; • korzystanie z dostępnych form pomocy materialnej i niematerialnej przez rodziny; • współpraca międzyinstytucjonalna na poziomie lokalnym i ponadlokalnym. 	<ul style="list-style-type: none"> • bierność i niewielkie zaangażowanie rodzin we współpracę z asystentem rodziny; • oddziaływanie czynników społecznych i ekonomicznych na funkcjonowanie rodziny; • brak rodzin wspierających; • brak placówek wsparcia dziennego dla dzieci z rodzin zagrożonych marginalizacją; • brak żłobków; • brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych; • wyuczona bezradność i roszczeniowość rodzin; • bierna postawa wobec problemów występujących w rodzinie, niechęć do nawiązywania współpracy z placówkami niosącymi pomoc w tym zakresie • niewystarczający przepływ informacji pomiędzy różnymi podmiotami mającymi na celu pomoc i wsparcie rodzin; • niewystarczająca liczba specjalistów pracy z rodziną; • mała świadomość i wiedza społeczna na temat wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • współpraca rodzin z asystentem rodziny; • podnoszenie kompetencji osób pracujących z rodzinami; • wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę; • kampanie i programy edukacyjne; 	<ul style="list-style-type: none"> • nasilenie się negatywnych zjawisk społecznych; • wzrost problemów opiekuńczo-wychowawczych w rodzinach; • kryzys wartości rodziny oraz zaburzeni więzi rodzinnych;

<ul style="list-style-type: none"> • polityka prorodzinna; • rozwój poradnictwa specjalistycznego; • realizacja rządowych programów oraz pozyskiwanie funduszy unijnych; • zmniejszenie rodzin korzystających z asystenta rodziny; • zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży. 	<ul style="list-style-type: none"> • rosnąca liczba zadań przekazywana do realizacji samorządom gminnym w stosunku do możliwości kadrowych; • wielopokoleniowość rodzin korzystających z pomocy GOPS; • wzrost kosztów utrzymania rodziny; • rosnąca liczba rodzin biologicznych, nie interesujących się dzieckiem umieszczonym w pieczy zastępczej; • spowolnienie gospodarcze związane z epidemią;
--	---

Przeprowadzona analiza pozwala na sformułowanie następujących kierunków działań;

- podnoszenie kompetencji rodzicielskich;
- kontynuacja pracy asystenta rodziny na rzecz rodzin dysfunkcyjnych;
- organizacja wypoczynku letniego, zimowego dla dzieci, w szczególności z rodzin najuboższych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- wzmacnianie współpracy oraz wymiana informacji między instytucjami niosącymi pomoc rodzinom (asystent rodziny, Sąd, placówki oświatowe);
- zapewnienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego;
- prowadzenie spotkań edukacyjnych z zakresu podnoszenia umiejętności opiekuńczo-wychowawczych.

4. ZAKOŃCZENIE

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022 -202 ma być odpowiedzią na problemy i zagrożenia związane z funkcjonowaniem rodzin na terenie gminy. Program uwzględnia działania niezbędne do realizacji wsparcia rodziny wynikające z ustawy oraz zdiagnozowanych potrzeb, określa kierunek działań na przyszłe lata w obszarze wspierania rodziny, zapewnieniu bezpieczeństwa dziecka. Gminny Program Wspierania Rodziny zakłada stworzenie optymalnych warunków poprawy jakości rodzin z dziećmi.

BIBIOGRAFIA

Książki:

1. Cudak S., Wybrane cechy współczesnego modelu życia małżeńskiego i rodzinnego, (w:) Pedagogika rodziny, red. S. Cudak, Kielce 2007.
2. Kowalski S., Socjologia wychowania w zarysie, PWN,
3. Szczudlińska – Kanoś A., „Polska Polityka rodzinna w okresie przemian.. Kontekst krajowy i międzynarodowy, Instytut Spraw Publicznych Uniwersytet Jagielloński, Kraków 2019.
4. Żebrowski J., Współczesne przeobrażenia w funkcjonowaniu rodziny polskiej (w:) Rodzina polska na przestrzeni wieków. Przeobrażenia, zagrożenia, patologie, Gdańsk 2001.

Akty prawne:

1. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U. 2004 Nr 64 poz. 593, tekst jednolity z 2016 r. poz. 930z późn. zm.)
2. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. 2003 Nr 228. poz.225, tekst jednolity Dz. U. 2016, poz. 1518 z późn. zm.)
3. Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821 z późn.zm.)

Sprawozdania:

1. Centralna Aplikacja Statystyczna, GOPS Węgierska Górka, Ocena Zasobów Pomocy Społecznej
2. Sprawozdawczych z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żywcu

Strony internetowe:

1. <http://bazy.ngo.pl>.
2. <http://stat.gov.pl>.

Spis tabel i wykresów:

1. Tabela 1. Programy wspierające rodzinę.
2. Tabela 2. Podział kompetencji na szczeblu gminnym i powiatowym
3. Tabela 3. Liczba ludności gminy z podziałem na sołectwa w latach 2018 – 2021
4. Tabela 4. Liczba rodzin objętych pomocą realizowaną przez GOPS Węgierska Górka
5. Tabela 5. Liczba środowisk objętych pomocą społeczną według powodów w latach 2019 – 2021
6. Tabela 6. Liczba rodzin objętych pomocą w formie świadczeń rodzinnych realizowanych przez GOPS Węgierska Górka w latach 2019 – 2021
7. Tabela 7. Wydatki na świadczenia rodzinne zrealizowane przez GOPS Węgierska Górka w latach 2019 – 2021 (kwoty świadczeń w złotych, finansowane w 100% z budżetu państwa na realizację zadań zleconych)
8. Tabela 8. Łączna liczba dzieci z powiatu żywieckiego umieszczonych/wychowywanych w rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2019 -2020.
9. Tabela 9. Liczba dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej oraz odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej na przestrzeni lat 2018 – 2020
10. Wykres 1. Wsparcie asystenta rodziny w latach 2018 – 2021
11. Wykres 2. Liczba rodzin korzystających ze świadczeń wychowawczych 500+ na przestrzeni lat 2019 –2021